

Miloslav Nevrlý
NEJKRÁSNĚJŠÍ SBÍRKA
Krajiny České a Slovenské republiky
Vestri, Liberec 2001, 272 str.

Miloslava Nevrlého jistě není třeba většinou „přírodomiců“ představovat – autorovy knihy Karpatské hry a Kniha o Jizerských horách si jistě zaslouží přídomek „klasika“. Většinu čtenářů bude též jistě známa knížka Nejkrásnější sbírka, která už vyšla dříve. V roce 2001 se však tento Nevrlého literární počín dočkal nového – a nutno dodat i neobyčejně slušivého – hávu a jistě si zaslouží krátké zastavení.

Nevrlého přístup k psaní se zdá být v podstatě jednoduchý a přirozený – autor se vydal na cestu svou zemí pěšky (omezen ostnatými dráty, kterým vlastně můžeme vděčit za to, že dojmy ze své vlasti nerozměloval zážitky odjinud, alespoň ne nijak výrazně – viz jeho Karpatské hry). Při tom se prostě díval, nasával vůně, naslouchal zvukům, hmatal, ochutnával. To vše pak přetavil v tyglíku své poetické duše v slova, která jsou krásná, moudrá, poučná a inspirující.

Číst Nevrlého je skutečná radost. To není klíše. Probrát se řádky Nejkrásnější sbírky (nebo třeba Karpatských her) přináší přímo fyzickou radost, skutečné štěstí – většina toho, co Nevrlý napsal, přímo vibruje, pulzuje radostí, nezkrotnou touhou po svobodě, mučivou touhou žít naplno – lépe než kde jinde je to vidět v Karpatských hrách, v „obecných“ kapitolách „Hra na...“ vložených mezi eseje o jednotlivých rumunských pohorích. Přestože je Nejkrásnější sbírka méně „bouřlivá“ než povídání o rumunských horách (což je asi dáno i tím, že Nejkrásnější sbírka byla psána pro jiného – mladšího – čtenáře), okouzlení malými radostmi vyvěrá i mezi řádky této knihy.

Nevrlý je mistr zkratky. Mnohdy totiž lépe než sáhodlouhé výčty přírodních zajímavostí a unikátností vystihuje podstatu určité oblasti drobný osobní zážitek, jakási vteřina niterného poznání, souznění s duchem místa. V takových pasážích je autor velmi silný v kramflecích.

Kniha Nejkrásnější sbírka je v dnešní uspěchané a výkonnosti posedlé době zjevním. Je jejím negativem (v tom nejpozitivnějším smyslu) – asi nejlepším protipólem k Nevrlému by mohl být nekoronovaný symbol dnešní doby – japonští turisté ženoucí se světem pod neviditelným (ale dosti hmatatelným) praporem „co nejvíc míst a co nejrychleji“. V době, kdy jsou cestovatelé zblblí hitáním co největší kvantitě zážitků a zahlušení cvakáním závěrek fotoaparátů, působí Nevrlého vyprávění o pomalém, trpělivém a niterném poznání (tedy jediném opravdovém poznání) vlastní země jako čtení z jiné planety.

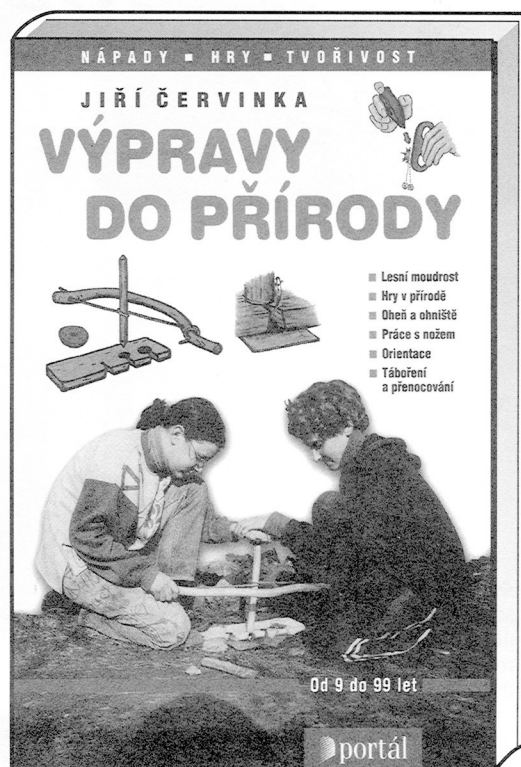
Pod svícem je nejvíc tma a Nevrlý dává tomuto českému a kupodivu i pravdivému Pfekadlu královsky za pravdu. Snad zád-

ný čtenář nebude po přečtení této knihy pochybovat o tom, že hluboké poznání vlastní země je cennější než povrchní se plahočení exotickým kraji. Je, myslím, velká škoda, že výběr dokumentárních pořadů v české televizi v divácích živí představa, že u nás nic zajímavého nevidí, že jedině, co vytrhne znuděného moderního člověka z letargie, je cesta za exotikou, do ciziny. Lidé předávkovaní zážitky servírovanými všemožnými médii by byli hluboce zklamáni, kdyby opustili teplo svých sedacích souprav – ono je totiž velice snadné sedět v teple, suchu, po dobré večeři se sklenicí vychlazeného piva či vína u dokumentárního pořadu, kde se David Attenborough brodí ve svém elegantním safari obleku po kolena tropickou bažinou. Avšak něco docela jiného je nechat se v té stejné bažině bodat pod smažícím sluncem (malarickými) komáry – v takové chvíli už není v hlavě místo na vychnutávání si krás exotické přírody. Nehledě na skutečnost, že všechny ty úžasné a dokonale záběry jsou jen nepatrným zlomkem natočeného materiálu, na němž většinou nic ke koukání nebylo – jenže právě tento „odpad“ většinou cestovatel v tropech uvidí (najít třeba v tropické vegetaci nějakého opeřence a pokochat se jeho krásně vybarveným peřím je nerovnatelně těžší než dosáhnout téhož v doubravě za jihočeskou vesnicí). Rozdíl mezi krásami exotické a naší přírody je mnohem menší, než by se na první (a především televizní) pohled mohlo zdát (bujnost zaplaveného bažinného lesa v Belize a zaplaveného lužního lesa na soutoku Moravy a Dyje se až tak zásadně neliší).

Při čtení Nejkrásnější sbírky je navíc nápadná i další skutečnost – míra zážitků z putování je úměrná „předpřipravenosti“ poutníka. Jinými slovy – uvidím-li krásnou květinu, jejíž jméno ani neznám (natož abych věděl, čím je zajímavá), nebo uslyším-li zpěv slavíka, aniž bych v tom krásném švitoření linoucí se odněkud z keře rozeznal mistra pěvce, nepoznávám nic, nebo jen velmi málo. Procházení krajinou „bez přípravy“ je jen polovičatým a hodně ochuzeným poznáním – není nad radost z prvního setkání se stvořením, které jsem dosud znal jen z obrázku či popisu v knize, nad radost z okamžiku, kdy se vágní představa stává plnokrevnou skutečností a zkušeností.

Vyprávění Miloslava Nevrlého o krásách vlasti, kde jsou pěkně po kupě pralesy, stepy, bažiny, pouště i velehorské štíty, jistě přiměje každého jen trochu vni-mavého čtenáře k zamyšlení a hlubšímu vnímání „obyčejné“ krásy kolem nás. Knížka je doplněna nádhernými a skvěle reprodukovanými fotografiemi mnoha kouzelných zákoutí Česka i Slovenska. Je tedy krásná nejen slovem, ale i obrazem, a tak by se mohla bez uzardění honosit názvem Nejkrásnější knihy.

Tomáš GRIM

Jiří Červinka
**VÝPRAVY
DO PŘÍRODY**

Vydalo nakladatelství Portál,
Praha 2002

Inspirativní a srozumitelné popisy zajímavých zálesáckých činností, hry v přírodě, nápady pro výlety, výpravy a táboření, náměty na poznávání přírody a ještě mnoho dalšího najdou čtenáři v knize redaktora Niky Červinky. Osu knihy tvoří jednotlivé výpravy dětského oddílu, které přinášejí poznávání přírody, zaznamenávají hry a především konkrétní návody a náměty. Postupuje se od základů lesní moudrosti, např. práce s nožem, uzlování, orientace, přes přípravu ohně a nocování v přírodě až po zálesácké lahůdky jako je indiánské nebo pravěké táboření. Každá výprava pojednává o určitém okruhu dovedností, které jsou popsány praktickými návody a nákrety. Postupuje se od jednoduššího ke složitějšímu, takže zajímavý námět najdou jak začátečníci, tak i zkušenější zálesáci. Kniha je určena všem zájemcům o pobyt v přírodě a pro přípravu programu poslouží vedoucím turistických, tábornických, skautských, zálesáckých a woodcrafterských oddílů.

Kniha má 165 stran, stojí 187 Kč a je možné ji objednat přímo v nakladatelství Portál, Klappkova 2, 182 00 Praha 8, expediční poplatek je 25 Kč.